

Έγκλημα κατά τῆς γλώσσας: Οἱ νόμοι γράφονται σέ ἄθλια ἑλληνικά

Ὁ ἱερεύς πού «κατενεμήθη» καί οἱ «ἐκδοθέντες» πράξεις

Καταρρέουμε συνεχῶς καί καθημερινῶς. Σέ ὅλα τά επίπεδα. Ἕνας κακός ἄνεμος σαρώνει τήν ἑλληνικότητα παντοῦ. Μένουμε λιγότεροι λόγω τοῦ δημογραφικοῦ. Γινόμαστε ἄλλοι λόγω τοῦ ξενόφερτου πολυπολιτισμοῦ.

Ἀλλοιωνόμαστε λόγω τοῦ μεταναστευτικοῦ. Χάνουμε τήν ταυτότητά μας ἐπειδή κάποιο δικαστήριο δικαιωμάτων θεωρεῖ πώς δέν πρέπει τά παιδιά μας νά διδάσκονται Ὀρθοσκευτικά. Ἀγαπᾶμε ἤθη ξένα πρὸς τόν Ἕλληνα, ὅπως τό... «Χαλοουῖν». Ὅλα μορεῖς νά τά πολεμήσεις ἐκτός ἀπό ἓνα! Τήν πρωτοφανῆ ἄγνοια μέ τήν ὁποία νομοπαρασκευαστικές ἐπιτροπές, ὑπουργοί καί βουλευτές συντάσσουν τούς νόμους πού ψηφίζει τό ἐθνικό μας κοινοβούλιο. Τά ἑλληνικά τῶν νόμων εἶναι ἐπιεικῶς ἀπαράδεκτα. Οἱ συντάκτες τους θά ἔπρεπε νά συλληφθοῦν καί ἐπί ποινῆ ἀπωλείας τῆς ιδιότητός τους νά γυρίσουν πίσω στά θρανία.

Τό καμπανάκι μᾶς κτύπησε ἡ συνδρομήτρια τῆς «Ἐστίας» καί ἐπί κεφαλῆς τοῦ Γραφείου Ἐργατικῆς Νομοθεσίας Χρυσούλα Πετίνη-Πηνιώτη, δικηγόρος στό ἐπάγγελμα, μέ μία σύντομη ἐπιστολή της. Βρήκαμε τόσο εὔστοχες τίς ἐπισημάνσεις της, ὥστε τῆς ζητήσαμε νά κάνει μία γενικώτερη ἔρευνα σέ πρόσφατους νόμους, προκειμένου νά ἐντοπίσει κραυγαλέα μαργαριτάρια. Τά εὐρήματά της ἐντυπωσιακά. Συμφωνοῦμε μέ τήν πρότασή της ὅτι ἡ ὀρθή χρῆσις τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας κατά τήν σύνταξη τῶν νόμων πρέπει νά συμπεριληφθεῖ στούς κανόνες καλῆς νομοθετήσεως. Ἀκολουθεῖ ἡ ἐπιστολή της:

«Στόν Νόμο 4621/2019 (ΦΕΚ/128/Α΄/31.7.2019) περιλαμβάνεται Κεφάλαιο Γ΄ γιά τήν νομοπαρασκευαστική διαδικασία καί τήν “καλή νομοθέτηση”. Στό

άρθρο 58 απαριθμούνται οι κανόνες – “άρχές” καλής νομοθέτησης, οι οποίες, όπως αναφέρεται, έχουν εφαρμογή κατά την κατάρτιση σχεδίων κ.λπ. νόμων, κατά την αξιολόγηση των νόμων και κατά την κωδικοποίηση των ρυθμίσεων.

Α. Στίς άρχές τής “καλής νομοθέτησης” δέν αναφέρεται (ένω άνήκει ...) και ή όρθή χρήση τής έλληνικής γλώσσας. Μορφή κακής χρήσεως τής έλληνικής γλώσσας είναι οι μεικτές έκφράσεις, δηλαδή ό συνδυασμός άρχαιοπρεπών έκφράσεων μέ τύπους τής δημοτικής. Έτσι, στόν νόμο αυτόν καθώς και σέ άλλους νέους νόμους άπαντώνται οι έξής, τουλάχιστον άκαλαίσθητες, έκφράσεις:

- “βάσει... σύμβασης”
- “κατόπιν αίτησης”
- “λόγω τήρησης”
- “δυνάμει σύμβασης”
- “λόγω τέλεσης”
- “κατόπιν δημοσίευσης”
- “έν όψει συμπλήρωσης” κ.ά.

Έπίσης:

- “έπί... απόλυσης”
- “περί... ασφάλισης”
- “έπί τής... διάρθρωσης”
- “πέρα τής... προϋπόθεσης”
- “έκάστης... σύμβασης”
- “κατόπιν... άσκησης”
- “έκτός ... είσπραξης”
- “ανά έτος... ασφάλισης”
- “τυγχάνουν... μείωσης”
- “άκολούθως τής απόφασης προέγκρισης”
- “έπί τής ύπαρξης”

• “μή εισέτι... ένταξης”!,

ὅπου δοτικοφανῆ ἐπιρρήματα ἢ ἐμπρόθετοι προσδιορισμοί, δηλαδή καθαρῶς ἀρχαῖες ἐκφράσεις σέ πτώση δοτική, ἀκολουθοῦνται ἀπό τριτόκλιτο ὄνομα τοῦ ὁποίου ἡ γενική ἔχει κατάληξη -ης, τύπος καθαρὰ δημοτικῆς, ἐνῶ κατά τήν γραμματική τῆς ἀρχαίας γλώσσης ἡ κατάληξη εἶναι -εως.

Ὅπως ἀναφέρεται καί στήν Νεοελληνική Γραμματική (καταγομένη ἀπό τήν “Μικρή Νεοελληνική Γραμματική” τοῦ Μανόλη Τριανταφυλλίδη), τά τριτόκλιτα σέ -ις λήγουν ἢ σέ -εως ἢ σέ -ης καί οὐδεῖς ὑποχρεώνει οὐδένα νά χρησιμοποιῆ μόνον τήν γενική σέ -ης. Ἔτσι, γιά τήν ὀρθή ἔκφραση ἐπιβάλλεται νά χρησιμοποιῆται ἡ κατάληξη -εως ὅταν πρόκειται γιά ἀρχαιοπρεπῆ ἔκφραση.

Στίς ἀναφερθεῖσες ἀνωτέρω ἐκφράσεις, ἂν μέν ὑπάρχη ἐπιθυμία χρησιμοποιήσεως τοῦ -ης (γενική), ἀπαιτεῖται ἡ ἔκφραση τῆς ἐννοίας μέ κατάλληλη προσαρμογή της στήν δημοτική, ἐάν ὅμως ὑπάρχη ἐπιθυμία ἀρχαιοπρεποῦς ἐκφράσεως, ἐπιβάλλεται ἡ χρήση τοῦ τριτοκλίτου μέ τήν κατάληξη -εως.

Ἔτσι, θά ἀναγραφῆ, ἀντί “βάσει σύμβασης”, “μέ βάση σύμβαση” καί ἀντί “ἐν ὄψει... συμπλήρωσης”, “γιά τήν συμπλήρωση” ἢ “μέ σκοπό τήν συμπλήρωση” κ.ο.κ.

Ὁ ἐκ τῶν μεταγλωττισάντων τούς Κώδικες Νόμων Ἀριστόβουλος Μάνεσης, σέ ἄρθρο του στό Νομικό Βῆμα Ὀκτωβρίου 1998 ἐπισημαίνει ὅτι ἡ Δημοτική καθιερώνεται “ἄνευ ιδιοματισμῶν καί ἀκροτήτων”. Χαρακτηρίζει ὡς “ἄκομψες διατυπώσεις” τήν χρήση δημοτικῶν τύπων δίπλα σέ λόγιους τύπους (π.χ. “δυνάμει σύμβασης”) καί τονίζει ὅτι “ἡ γλῶσσα τῆς νομικῆς ἐπιστήμης δέν μπορεῖ νά εἶναι ὅμοια μέ τήν δημοτική τῆς καθημερινῆς “κουβέντας” ἢ ἀκόμη καί τῆς “λογοτεχνίας” καί ὅτι “στά νομικά κείμενα ἡ διατύπωση πρέπει νά εἶναι

καί ἐπιμελημένη, τόσο ὡς πρὸς τὸ λεξιλόγιο ὅσο καί ὡς πρὸς τὴν χρῆση τῶν κατὰ τὸ δυνατόν δοκιμωτέρων καί αἰσθητικὰ ἀρτιωτέρων γραμματικῶν τύπων καί τοῦ ἀντιστοίχου ὕφους”.

Ὁ ἴδιος τονίζει τὰ ἐξῆς:

Ἰδίως σέ ὑπερδυσύλλαβες λέξεις, ἢ χρῆση τοῦ λόγιου τύπου (κατάληξη -εως) εἶναι μορφολογικά προτιμώτερη:

π.χ. αἴτηση ἀκυρώσεως, δήλωση βουλήσεως, δικαίωμα ἀκροάσεως, σύμβαση προσχωρήσεως, ἀνάκληση δηλώσεως, αἴτηση ἐξαιρέσεως, Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ καί “μέτρα τάξεως”, “σχέδιο πόλεως”, “πρώτης τάξεως”, “πάσης φύσεως ὑλικά” κ.ἄ.

Ἔτσι ἀποφεύγονται ἄκομψες διατυπώσεις, ὅταν ἰδίως χρησιμοποιοῦνται δημοτικοί τύποι δίπλα σέ λόγιους τύπους π.χ. “δυνάμει σύμβασης”, “ἐναντίον διάταξης...”.

Μιξοβάρβαρα ὑποδείγματα ὕφους (πρὸς ἀποφυγὴ) συνιστοῦν οἱ φράσεις “ἐνόψει τῆς νομοθετικῆς πρόβλεψης καί ρύθμισης τῆς αἴτησης ἀνάκλησης ἢ μεταρρύθμισης τῆς ἀπόφασης”, “δεκτῆς γενομένης τῆς αἴτησης ἀνάκλησης... (ὅπου ὑπάρχει σειρά λέξεων πτώσεως γενικῆς σέ -ης)”.

Καί ἰδοὺ ἓνα νέο τέτοιο “ὑπόδειγμα” ἀπὸ τὸ Φύλλο 3812/Β/15.10.2019 τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως:

“Ἀριθμ. Ἀποφ. 679/2019

Λήψη ἀπόφασης ἐπὶ γνωστοποίησης συγκέντρωσης...!”.

Β. Ἄς ἐπισημάνουμε καί μερικά ἀκόμη... “μαργαριτάρια” σέ νομοθετήματα ἢ (κατὰ τὴν δημοσίευσή τους) στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως:

Στήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Β΄ 368/17) εἶδαμε θέμα μέ τίτλο “Ἐγκριση κατ’ ἀποκοπῆς (!) χορηγήματος...”. Ἡ φράση “κατ’ ἀποκοπῆν”, ἀποτελούμενη ἀπό τήν πρόθεση “κατά” καί τήν λέξη “ἀποκοπή” στήν αιτιατική, χρησιμοποιεῖται ὡς ἐπίρρημα, δηλαδή ἄκλιτη λέξη, ἡ ὁποία δέν ἐπηρεάζεται ἀπό τήν σύνταξη (ἀριθμό, πτώση κ.λπ.) τῶν λοιπῶν ὄρων τῆς προτάσεως. Ἔτσι, δέν μεταβάλλεται στίς ἐκφράσεις κατ’ ἀποκοπῆν “χορήγημα”, κατ’ ἀποκοπῆν “χορηγήματος”, κατ’ ἀποκοπῆν “χορηγήματα”, κατ’ ἀποκοπῆν “χορηγημάτων” κ.ο.κ.

Ἐπίσης, σέ ΦΕΚ τοῦ ἔτους 2016 (1667 Β΄) δημοσιεύεται ἀπόφαση τοῦ Ὑπ. Ἐσωτερικῶν μέ θέμα “Κατανομή ἑνός ἱερέα Εἰδικῶν Καθηκόντων στό Σῶμα τῆς Ἑλληνικῆς Ἀστυνομίας”. Ἡ φράση θά ἦταν σωστή μόνον ἂν ἐπρόκειτο περί κατανομῆς περισσοτέρων στό ἐν λόγω Σῶμα. Διότι:

Τό ρῆμα “κατανέμω” σημαίνει “διαιρῶ”, “διαμοιράζω”. Ἡ διαίρεση ἢ τὸ μοίρασμα προϋποθέτουν ὡς ἐκ τῆς ἐννοίας τους περισσότερα τοῦ ἑνός πρόσωπα ἢ πράγματα.

Ἐκτός ἂν... ὁ ἱερεὺς κοπῆ σέ περισσότερα κομμάτια!

Στό ἄρθρο ἐνδέκατο τοῦ Ν. 4517/18 (ΦΕΚ 22/Α΄/8.2.2018) ἀναφέρονται τά ἐξῆς: Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἰσχύει (!) ἀπό τήν δημοσίευσή του στήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως», ἀντί τοῦ ὀρθοῦ “ἡ ἰσχὺς ἀρχίζει ἀπό...”.

Σέ ἔγγραφο τοῦ Ὑπ. Ἐργασίας (Φ.40021/11259/2018 – βλ. ΔΕΝ 2018 σελ. 326), πού ἀφορᾷ παροχές ἀσθενείας, ἀναφέρονται τά ἐξῆς:

“Γιὰ τήν ἀνανέωση τῆς ἀσφαλιστικῆς ἰκανότητος ἔχει συνταχθεῖ... διάταξη νόμου, μέ τήν ὁποία προβλέπεται ὅτι ... 2) στοὺς ἐργαζομένους τῶν

έπιχειρήσεων... καί τῶν Ναυπηγείων Ἐλευσίνας, στούς ἀναβάτες ἵπποδρομιῶν, στούς μαθητευόμενους ἀναβάτες, τούς προπονητές δρομώνων ἵππων καί τῶν προσώπων πού ὑπάγονται στήν ἀσφάλιση τοῦ ΕΦΚΑ ὡς μισθωτοί-μέλη Διοικητικῶν Συμβουλίων ΑΕ... εἶναι δυνατή ἡ χορήγηση παροχῶν ἀσθενείας...”.

Ἡ ὀρθή ἔκφραση εἶναι “καί τά πρόσωπα...”. Διότι:

Ἡ ἔκφραση “καί τῶν προσώπων” (γενική) συνδέεται (τό “καί” συνδέει ὁμοίους ὄρους) μέ τήν προηγουμένη φράση “δρομώνων ἵππων”, ἡ ὁποία ἐξαρτᾶται ἀπό τήν λέξη “προπονητές”, μέ ἀποτέλεσμα νά πρόκειται γιά προπονητές ὄχι μόνον τῶν ἵππων ἀλλά καί... “τῶν προσώπων πού ὑπάγονται στόν ΕΦΚΑ”!

Στόν Ν. 4255/14 (ΦΕΚ 2/Α’/7.1.2014) στό ἄρθρο 3 ἀναφέρεται: “... τό πλῆθος καί τό ὕψος ... τῶν ἐκδοθέντων (!) Πράξεων ἐπιβολῆς Εἰσφορῶν ἢ Πράξεων Βεβαίωσης Ὁφειλῆς”.

“Ἐκδοθεισῶν” εἶναι τό ὀρθό, ἀφοῦ πρόκειται περί θηλυκῶν ὀνομάτων.

Στήν Ἀποφ. ΕΑΠ 2003486/13 (ΦΕΚ 3091/Β’/5.12.13), παρ. 3, ἀναγράφεται: “... τό πάσης φύσεως προσωπικό πού λαμβάνει μέ καθ’ οἷονδῆποτε τρόπο...”.

Ἡ «μέ οἷονδῆποτε τρόπο» ἢ “καθ’ οἷονδῆποτε τρόπο”, ὄχι καί τά δύο!

Στήν Ἀποφ. 44664/2013 (ΦΕΚ 3417/Β’/31.12.2013) ἀναφέρεται: “Ἐγκρίνουμε τήν ὑπερωριακή ἀπασχόληση... ὑπαλλήλων πού ὑπηρετοῦν καί συνδράμουν...”.

Δέν υπάρχει ρήμα “δράμω” ούτε σύνθετο “συνδράμω” (στόν Ένεστῶτα). Πρόκειται γιά τό ρήμα “τρέχω” καί σύνθετο “συντρέχω”, τό όποιο στόν β’ άόριστο ἔχει τόν τύπο “ἔδραμον” (καί “συνέδραμον”) καί στήν ύποτακτική του (καθώς καί στόν μέλλοντα στιγμιαίο) “συνδράμω”.

Στά διάφορα νομοθετήματα (Ν. 4387/16 κ.ά.) ή μετοχή “γενόμενος, γενομένη, γενόμενο”, πού εἶναι άορίστου χρόνου (β’ άόριστος τοῦ ρήματος “γίγνομαι”), χρησιμοποιεῖται λανθασμένα γιά τό μέλλον. Εἶναι άπολύτως λανθασμένη ή ἔκφραση “άρχῆς γενομένης... π.χ. τήν 1.1.2020 ή τό ἔτος 2020”. Αντί τῆς άορίστου χρόνου μετοχῆς μπορεῖ νά χρησιμοποιεῖται ή μετοχή ἔνεστῶτος “γινόμενος...” (στήν δημοτική γλῶσσα), άφοῦ ή πλέον όρθή μορφή τῆς άντιστοίχου μετοχῆς τοῦ μέλλοντος “γενησόμενος-γενησομένη-γενησόμενον” άποτελεῖ βαρεῖα καθαρεύουσα.

Άς μᾶς ἐπιτραπῆ νά ἐπισημάνουμε τήν ἔκφραση-πρόταση “ἔχει νά κάνη μέ”, ή όποία ἔχει σχεδόν ἐπικρατήσει τόσο στόν προφορικό ὅσο καί στόν γραπτό λόγο (καί σέ ἐπιστημονικά ἄρθρα). Πρόκειται γιά ἔκφραση “ξενόφερτη”, προσιδιάζουσα σέ γλῶσσες πτωχές, πού ἔχουν άνάγκη περιφράσεως γιά νά ἔκφράσουν κάποιο νόημα. Δέν ταιριάζει ὅμως στήν Ἑλληνική Γλῶσσα πού ἔχει άπεριόριστο πλοῦτο λέξεων. Αντί τῆς άνωτέρω προτάσεως καλό εἶναι νά χρησιμοποιεῖται ή ἑλληνική ἔκφραση-πρόταση “άφορᾶ εἰς” ή “άφορᾶ σέ”, “σχετίζεται με” ή “ἔχει σχέση με”.

Νομίζουμε ὅτι καί ή όρθή χρήση τῆς γλώσσῆς μας θά συντελέση στήν προσπάθεια τῆς Κυβερνήσεως νά διορθώση τά κακῶς κείμενα στήν Πατρίδα μας.»